

Parlamentul
Republicii Moldova

CPS-06 nr. 125

31 iulie 2024

Comisia protecție socială, sănătate și familie

RAPORT

asupra proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.
45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în
familie (art.2, 3, 4, ș.a.)

(nr. 207 din 28.06.2024)

Lectura II

(final)

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat pentru lectura a doua proiectul de lege nr. 207 din 28.06.2024 cu privire la modificarea Legii nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, prezentată de către deputata Doina Gherman.

Pe marginea proiectului au parvenit propuneri și amendamente din partea Guvernului Republicii Moldova, Direcției Generale Juridice a Secretariatului Parlamentului, Centrului de Analiza și Prevenire a Corupției, Centrului de Drept al Femeilor și Platformei pentru Egalitate de Gen care au fost reflectate în tabelul de sinteză. Sinteza și proiectul redactat la această inițiativă legislativă sunt părți componente ale prezentului raport.

Urmare a dezbaterilor și a votării pe marginea proiectului s-au înregistrat următoarele rezultate: din cei 7 membri prezenți, 6 membri ai Comisiei au votat „pentru”, iar 1 membru – „abținut”.

Urmare a discuțiilor în cadrul ședinței, Comisia propune examinarea și adoptarea proiectului de lege nr. 207 din 28.06.2024 în ședința plenară a Parlamentului în lectura a doua, luând în considerare propunerile și amendamentele acceptate de către Comisie.

Adrian BELÎI

Președintele Comisiei

Ex. Olga Ojog
Tel. 820 541
E-mail: olga.ojog@parlament.md

L E G E

pentru modificarea Legii nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 55–56, art. 178), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Denumirea legii va avea următorul cuprins:

„L E G E

cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie”.

2. La articolul 2:

noțiunile „violență psihologică” și „violență împotriva femeilor” vor avea următorul cuprins:

„*violență psihologică* – provocarea suferinței psihice și/sau a stării de tensiune, impunerea voinței ori a controlului, intimidarea, inclusiv prin utilizarea tehnologiei informației și/sau a comunicațiilor electronice, manifestate prin acte de: înjurare; insultare; luare în derâdere; poreclire; șantajare; distrugere demonstrativă a obiectelor; implicare în viața personală; gelozie; izolare prin detenție, inclusiv în locuința familiei; izolare de prieteni, de comunitate; interzicere a contactării altor membri ai familiei, inclusiv crearea impedimentelor în întrevederea părinților și copiilor; privare de acces la informație; interzicere, creare de impedimente sau control al accesului la rețelele de socializare; interzicere și/sau crearea de impedimente în realizarea profesională ori în urmarea programului de studii/programului de formare profesională; amenințare cu moartea ori cu vătămare a integrității corporale; amenințare cu răspândirea, fără consimțământ, a informației despre viața intimă, privată și/sau de familie; persecutare; deposedare de acte de

identitate; afișare ostentativă a armelor sau lovire a animalelor domestice; alte acte cu efect similar;”

„*violență împotriva femeilor* – act(e) de violență bazate pe gen, care cauzează sau poate cauza femeii/femeilor vătămare sau suferință fizică, sexuală ori psihologică, inclusiv amenințarea cu asemenea acte, forțarea sau privarea arbitrară de libertate, comise în sfera publică ori cea privată;”

după noțiunea „violență împotriva femeilor” se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins:

„*femicid* – act de violență împotriva femeilor, inclusiv fetelor, care presupune decesul victimei, ca urmare a infracțiunii de omor intenționat, ori a infracțiunii de vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății ori a infracțiunii de violență în familie, sau sinuciderea victimei, ca urmare a determinării sau înlesnirii acesteia ori ca urmare a violenței în familie, comise din motive de prejudecată bazate pe gen;”

noțiunile „victimă-adult”, „victimă-copil” și „agresor” vor avea următorul cuprins:

„*victimă-adult* – persoană adultă care a fost supusă actelor de violență împotriva femeilor și/sau actelor de violență în familie;

victimă-copil – persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani și care a fost supusă ori a fost martoră la acte de violență împotriva femeilor și/sau la acte de violență în familie;”

„*agresor* – persoană care comite acte de violență împotriva femeilor și/sau de violență în familie. În cazul sesizărilor parvenite din partea mai multor membri ai familiei, care își aduc învinuiri reciproce de comitere a actelor de violență, agresorul este determinat luându-se în considerare următoarele circumstanțe:

- stabilirea persoanelor implicate care au acționat în apărarea lor ori a altei persoane;
- probabilitatea survenirii unor situații critice pentru fiecare persoană;
- modul de acționare în cadrul scenei de violență și gravitatea vătămarilor și/sau suferințelor provocate de fiecare persoană;
- sesizările anterioare cu privire la actele de violență împotriva femeilor și/sau de violență în familie,
- alte circumstanțe care indică inițiatorul actelor de violență;”

3. Articolul 3:

denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„Articolul 3. Subiecții violenței împotriva femeilor și ai violenței în familie”;

articolul se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Subiecții violenței împotriva femeilor sunt agresorul și victima.”

4. La articolul 4:

denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„Articolul 4. Cadrul normativ”;

la alineatul (1), după cuvintele „și combaterea” se introduc cuvintele „violenței împotriva femeilor și”.

5. Articolul 5 va avea următorul cuprins:

„Articolul 5. Principiile de bază ale prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și violenței în familie

Prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței în familie se realizează în temeiul următoarelor principii de bază:

- a) legalitate;
- b) respectarea drepturilor și libertăților fundamentale;
- c) egalitate și nondiscriminare;
- d) respectarea demnității umane;
- e) confidențialitate;
- f) acces la justiție;
- g) protecția și securitatea victimei;
- h) cooperarea autorităților administrației publice cu societatea civilă și cu organizațiile internaționale;
- i) celeritate;
- j) intersecționalitate.”

6. Denumirea capitolului II va avea următorul cuprins:

„Capitolul II
AUTORITĂȚILE ȘI INSTITUȚIILE ABILITATE CU FUNCȚII DE
PREVENIRE ȘI DE COMBATERE A VIOLENȚEI ÎMPOTRIVA
FEMEILOR ȘI VIOLENȚEI ÎN FAMILIE”.

7. Articolul 7:

denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„Articolul 7. Autoritățile și instituțiile abilitate cu funcții de prevenire și de combatere a violenței împotriva femeilor și violenței în familie”;

la alineatul (1), partea introductivă va avea următorul cuprins:

„Autoritățile și instituțiile abilitate cu funcții de prevenire și de combatere a violenței împotriva femeilor și violenței în familie sunt:”

la alineatul (2), cuvintele „a violenței în familie și” se substituie cu textul „a violenței împotriva femeilor și violenței în familie, precum și”;

la alineatul (4), cuvintele „vioenței în familie și” se substituie cu textul „vioenței împotriva femeilor și violenței în familie, precum și”;

la alineatul (5), după cuvintele „privind prevenirea și combaterea” se introduc cuvintele „vioenței împotriva femeilor și”, iar după cuvintele „în prevenirea și combaterea cazurilor de” – cuvintele „vioență împotriva femeilor și”.

8. Articolul 8:

alineatul (1):

la litera a), după cuvintele „de prevenire și combatere a” se introduc cuvintele „vioenței împotriva femeilor și”;

la litera c), după cuvintele „măsurile de prevenire și combatere a actelor de” se introduc cuvintele „vioență împotriva femeilor și”, iar după cuvintele „contribuie la actualizarea paginii web oficiale privind” – cuvintele „vioență împotriva femeilor și”;

la litera d), după cuvintele „realizarea cercetărilor privind fenomenul de” se introduc cuvintele „vioență împotriva femeilor și de”;

la litera e), după cuvintele „din domeniul prevenirii și combaterii” se introduc cuvintele „violentei împotriva femeilor și”;

litera f) va avea următorul cuprins:

„f) cooperează cu organizații necomerciale, cu persoane fizice și juridice implicate în activități de prevenire și de combatere a violentei împotriva femeilor și a violentei în familie;”

alineatul (1¹):

la litera b), cuvintele „privind prevenirea violentei în familie și” se substituie cu cuvintele „privind prevenirea violentei împotriva femeilor și violentei în familie, precum și”;

la litera d), după cuvintele „prevenirea și combaterea” se introduc cuvintele „violentei împotriva femeilor și”;

alineatul (1²) se completează cu litera k¹) cu următorul cuprins:

„k¹) examinează sesizările parvenite de la persoane fizice, persoane juridice și instituții publice, care implică cooperarea interinstituțională privind prevenirea și combaterea violentei împotriva femeilor și a violentei în familie;”

alineatul (2):

la litera c), cuvintele „asistență și protecție a victimelor violentei în familie și a copiilor lor și” se substituie cu textul „asistență și protecție a victimelor violentei împotriva femeilor și violentei în familie și a copiilor lor, precum și a”;

la litera c¹), după cuvintele „contribuie la incluziunea socială a victimelor” se introduc cuvintele „violentei împotriva femeilor și ale”;

literele d) și e) va avea următorul cuprins:

„d) includ în programele de dezvoltare locală problematica prevenirii și combaterii violentei împotriva femeilor și violentei în familie; planifică organizarea studiilor și campaniilor de informare în vederea combaterii violentei împotriva femeilor și violentei în familie, pentru susținerea serviciilor sociale și a altor măsuri de asistență a victimelor violentei împotriva femeilor și violentei în familie; cooperează la implementarea sistemului de evidență a cazurilor de violență împotriva femeilor și de violență în familie;”

litera e) va avea următorul cuprins:

„e) dezvoltă parteneriate sociale cu organizațiile necomerciale, inclusiv cu fundații, sindicate, patronate, cu organizații de cult religioase, precum și cu organisme internaționale care să contribuie la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței în familie.

alineatul (3):

la litera a), după cuvintele „comiterea actelor” se introduc cuvintele „de violență împotriva femeilor și”;

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) actualizează baza de date, la nivel teritorial, ce vizează victimele violenței împotriva femeilor și ale violenței în familie redirecționate pentru acordarea protecției și asistenței;”

la litera d), după cuvintele „în vederea lichidării consecințelor actelor de” se introduc cuvintele „violență împotriva femeilor și de”;

litera g) va avea următorul cuprins:

„g) realizează, în comun cu alte autorități abilitate și în cooperare cu organizațiile necomerciale din domeniu, programe informaționale în vederea prevenirii violenței împotriva femeilor și violenței în familie;”

litera h), cuvintele „violenței în familie și a copiilor lor și” se substituie cu cuvintele „violenței împotriva femeilor și violenței în familie și a copiilor lor, precum și”;

litera i), textul „violenței în familie,” se substituie cu cuvintele „violenței împotriva femeilor și violenței în familie, precum și”.

la litera j), după cuvintele „activitatea intersectorială în domeniul prevenirii și combaterii” se introduc cuvintele „violenței împotriva femeilor și”;

alineatul (4):

la litera a), după cuvintele „în vederea calificării actelor de” se introduc cuvintele „violență împotriva femeilor și de”;

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) realizează, în comun cu alte autorități abilitate și în cooperare cu organizațiile necomerciale din domeniu, programe educaționale pentru părinți și copii în vederea prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și violenței în familie;”

la alineatul (5) litera b) va avea următorul cuprins:

„b) notifică poliției și autorității tutelare, prin intermediul cadrelor medicale, cazurile de violență împotriva femeilor și de violență în familie;”

alineatul (6):

la litera a), după textul „identifică, înregistrează și raportează cazurile de” se introduc cuvintele „violență împotriva femeilor și de”;

la litera h), după cuvintele „în cazul comiterii actului de” se introduc cuvintele „violență împotriva femeilor și/sau de”;

la litera k), după textul „în preajma centrelor/serviciilor de asistență și protecție a victimelor” se introduc cuvintele „violenței împotriva femeilor și”;

la litera l), după textul „monitorizează și instrumentează, în comun cu asistenții sociali, cazurile de” se introduc cuvintele „violență împotriva femeilor și de”;

litera m) va avea următorul cuprins:

„m) cooperează cu autoritățile abilitate în domeniu, cu societatea civilă în vederea prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și violenței în familie.”

alineatul (7):

la litera a), după cuvintele „asigură evidența cazurilor de” se introduc cuvintele „violență împotriva femeilor și de”;

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) identifică situațiile de criză și redirecționează victimele violenței împotriva femeilor și violenței în familie spre serviciile de asistență și protecție a victimelor;”

la litera e), după cuvintele „în procesul de urmărire penală a cazurilor de” se introduc cuvintele „violență împotriva femeilor și de”;

la litera g), după cuvintele „constatărilor pe marginea cazurilor de” se introduc cuvintele „violență împotriva femeilor și de”;

la litera h), după cuvintele „asigurării protecției eficiente a victimelor” se introduc cuvintele „violentei împotriva femeilor și”;

alineatul (8) va avea următorul cuprins:

„(8) În vederea asigurării unei abordări sistemice a protecției și asistenței subiecților violentei împotriva femeilor și violentei în familie, desfășurării activităților comune de prevenire și combatere a violentei împotriva femeilor și violentei în familie, inclusiv a activităților menționate la alin. (7), prin ordinul conducătorului, în calitate de membri ai echipei multidisciplinară teritoriale, se desemnează specialiști abilitați.”

alineatul (10):

la litera a), după cuvintele „în domeniul prevenirii și combaterii” se introduc cuvintele „violentei împotriva femeilor și”;

la litera c), după textul „integrarea/reintegrarea socială a victimelor” se introduc cuvintele „violentei împotriva femeilor și”;

la litera d), după cuvintele „care să contribuie la prevenirea și combaterea” se introduc cuvintele „violentei împotriva femeilor și”.

9. Denumirea capitolului III va avea următorul cuprins:

**„Capitolul III
MECANISMUL DE SOLUȚIONARE A ACTELOR DE VIOLENȚĂ
ÎMPOTRIVA FEMEILOR ȘI A VIOLENȚEI ÎN FAMILIE”.**

10. Articolul 11:

la alineatul (2), după cuvintele „combatere a violentei” se introduc cuvintele „împotriva femeilor și a violentei”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Autoritățile abilitate cu funcții de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor și violenței în familie sunt obligate să reacționeze prompt la orice sesizare și să informeze victimele despre drepturile lor, despre autoritățile și instituțiile cu funcții de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor și violenței în familie, despre tipul serviciilor și organizațiile la care se pot adresa după asistență; despre asistența disponibilă pentru ele; despre locul și modalitățile în care pot depune o sesizare; despre procedura ce urmează după depunerea sesizării și rolul lor după procedurile respective; despre modalitatea obținerii protecției; despre măsura și condițiile în care au acces la consultanță sau asistență juridică; despre faptul dacă există ori nu vreun pericol pentru viața sau sănătatea lor în cazul eliberării unei persoane reținute sau condamnate; despre faptul anulării ordonanței de protecție.”

la alineatul (4), după cuvântul „Victima” se introduc cuvintele „violenței împotriva femeilor și/sau a”;

la alineatul (4¹), după cuvântul „Victima” se introduc cuvintele „violenței împotriva femeilor și/sau a”.

11. Articolul 12:

denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„Articolul 12. Sesizarea cazurilor de violență împotriva femeilor și de violență în familie”;

la alineatul (1), după cuvintele „orice caz de” se introduc cuvintele „violență împotriva femeilor și de”;

la alineatul (2), după cuvintele „de prevenire și combatere a” se introduc cuvintele „violenței împotriva femeilor și”;

la alineatul (3), după cuvintele „martoră la acte de” se introduc cuvintele „violență împotriva femeilor și/sau de”, iar după cuvintele „de prevenire și combatere a” – cuvintele „violenței împotriva femeilor și”;

la alineatul (4), după cuvintele „despre actele de” se introduc cuvintele „violență împotriva femeilor și de”;

la alineatul (5), după cuvintele „comunicările despre cazurile de” se introduc cuvintele „violență împotriva femeilor și de”.

12. Legea se completează cu articolul 15⁴ cu următorul cuprins:

„Articolul 15⁴. Mecanismul integrat de colectare a datelor

(1) Mecanismul integrat de colectare a datelor pentru crearea statisticii oficiale în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și violenței în familie include colectarea informației prin intermediul Platformei de interoperabilitate (MConnect) din sistemele informaționale deținute de către autoritățile și instituțiile abilitate din domeniu.

(2) Informația furnizată are la bază sursele de date administrative, dezagregate după forma și tipul de violență, sex, vârstă, dizabilitate, etnie, relația dintre victimă și agresor, statutul victimei de persoană solicitantă a unei forme de protecție pe teritoriul Republicii Moldova, localizarea geografică, țara de origine a acesteia.

(3) Datele pentru crearea statisticii oficiale în domeniu sunt colectate, înregistrate și stocate într-un sistem informațional dezvoltat și deținut de către Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie.”

13. Articolul 16 alineatul (3):

în partea introductivă, după cuvintele „de prevenire și combatere a” se introduc cuvintele „violentei împotriva femeilor și”;

la litera a), după cuvintele „de prevenire și combatere a” se introduc cuvintele „violentei împotriva femeilor și”;

la litera b), după cuvintele „management al cazurilor de” se introduc cuvintele „violentei împotriva femeilor și de”;

la litera c), după cuvintele „privind fenomenul” se introduc cuvintele „violentei împotriva femeilor și cel al”.

14. La articolul 17 alineatul (2), după cuvintele „actelor de” se introduc cuvintele „violentei împotriva femeilor și de”.

Art. II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 15 august 2024.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta și va asigura elaborarea actelor normative necesare pentru punerea în aplicare a prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

SINTEZA AMENDAMENTELOR

la proiectul legii pentru pentru modificarea Legii nr. 45/2007

cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie

nr. 207 din 28.06.2024

Lectura a II-a

Nr. crt.	*Textul părții constitutive a actului legislativ în vigoare care se propune a fi modificat, completat sau abrogat	Textul părții constitutive a actului legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note
1	2	3	4	5	6	7
1.	Articolul I. pentru modificarea Legii nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violentei în familie	1. În denumirea legii după cuvântul „violentei” se adaugă textul „împotriva femeilor și a violentei”.	Guvernul RM	La Art. I la punctul 1, cuvântul „legii” se va exclude ca fiind excedent, or, intenția generală de modificare a Legii nr. 45/2007 este prevăzută în debutul Art. I.	Se acceptă	1. În denumire după cuvântul „violentei” se adaugă textul „împotriva femeilor și a violentei”. LEGE Nr. 45 din 01-03-2007 cu privire la prevenirea și combaterea violentei împotriva femeilor și a violentei în familie

2.	Art. I, pct. 2		Centrul de Analiza si Prevenire a Coruptiei (CAPC)	Nu este reglementată violența în mediul online sau cu utilizarea tehnologiei (a se vedea în acest sens Recomandarea generală nr. 1 a GREVIO, privind violența online), în special ținând cont de propagarea rapidă a acestei forme de violență.	Nu se acceptă	
3.		agresor - persoană care comite acte de violență în familie, în concubinaj. În cazul plîngerilor din partea mai multor membri de familie, cu învinuiri reciproce de comitere a actelor de violență, agresorul va fi identificat luîndu-se în considerare următoarele circumstanțe: care dintre subiecții implicați a acționat în apărarea sa ori a altei persoane; probabilitatea survenirii unor situații critice pentru fiecare persoană; modul de acționare în cadrul scenei de violență și gravitatea leziunilor provocate de fiecare persoană; plîngerile	Centrul de Drept Femeilor (CDF)	noțiunea de „agresor” și va avea următorul cuprins: „agresor - persoană care comite acte de violență împotriva femeilor și/sau violență în familie, în concubinaj. În cazul plîngerilor din partea mai multor subiecți ai violenței împotriva femeilor și a violenței în familie cu învinuiri reciproce de comitere a actelor de violență, agresorul va fi identificat luîndu-se în considerare următoarele circumstanțe: care dintre subiecții implicați a acționat în apărarea sa ori a altei persoane; probabilitatea survenirii unor situații critice pentru fiecare persoană; modul de acționare în cadrul scenei de violență și gravitatea leziunilor provocate de fiecare persoană; plîngerile anterioare de violență în familie, alte împrejurări care indică la inițiatorul actelor de violență;	Se acceptă parțial	” agresor –persoană care comite acte de violență împotriva femeilor și/sau de violență în familie. În cazul plîngerilor din partea mai multor membri de familie, cu învinuiri reciproce de comitere a actelor de violență, agresorul va fi identificat luîndu-se în considerare următoarele circumstanțe: care dintre subiecții implicați a acționat în apărarea sa ori a altei persoane; probabilitatea survenirii unor situații critice pentru fiecare persoană; modul de acționare în cadrul scenei de violență și gravitatea leziunilor provocate de fiecare persoană; plîngerile anterioare de violență în familie, alte împrejurări care indică la inițiatorul actelor de violență;

		anterioare de violență în familie, alte împrejurări care indică la inițiatorul actelor de violență;				
4.		Articolul 2. Noțiuni principale	Platforma pentru Egalitate de Gen	Se propune introducerea noțiunii de „Violență în bază de gen facilitată de tehnologii”, drept formă contemporană distinctă a violenței în bază de gen. Deși sunt întâlnite mai multe sinonime cu privire la această formă de violență, precum „violența digitală” sau „violența cibernetică”, considerăm că noțiunea oferită de Fondul ONU pentru Populație ⁷ este oportună pentru a completa cadrul normativ național, după cum urmează: „Violența în bază de gen facilitată de tehnologii - Un act de violență săvârșit de una sau mai multe persoane, care este săvârșit, asistat, agravat și amplificat parțial sau total prin utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor sau a mijloacelor digitale împotriva unei persoane pe baza genului său.”	Nu se acceptă	
5.		„victimă-adult – persoană adultă care a fost supusă actelor de violență împotriva femeilor	Centrul de Analiza și Prevenire a Corupției (CAPC)	Finalizarea definițiilor cu sintagma „în concubinaj”, după virgulă, permite interpretarea că victima trebuia neapărat să fie în	Se acceptă	Eliminarea cuvintelor „în concubinaj”, cu adevărat produce incertitudine de percepție și interpretare. Mai cu seamă că în

		și a violenței în familie, în concubinaj; victimă-copil – persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani, care a fost supusă sau a fost martoră la acte de violență împotriva femeilor și a violenței în familie, în concubinaj;		concubinaj pentru a fi supusă actelor de violență împotriva femeilor și a violenței în familie. Aceeași remarcă e valabilă și pentru definiția de victimă-copil. Din punct de vedere a conținutului, sintagma „în concubinaj” din articolul 2 al legii privind prevenirea și combaterea violenței în familie nu își are rostul și locul, în special dacă ne referim la definiția dată membrilor familiei la alineatul 2 al articolului 3 al acestei legi.		noțiunea violenței în familie se face trimitere la membrii de familie, iar alin (2) din art.3 oferă explicații foarte clare asupra cine sunt membrii de familie „victimă-adult – persoană adultă care a fost supusă actelor de violență împotriva femeilor și a violenței în familie, victimă-copil – persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani, care a fost supusă sau a fost martoră la acte de violență împotriva femeilor și a violenței în familie,”
6.		victimă-adult – persoană adultă care a fost supusă actelor de violență împotriva femeilor și a violenței în familie, în concubinaj; victimă-copil – persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani, care a fost supusă sau a fost martoră la acte de violență împotriva femeilor și a violenței în familie, în concubinaj;	Platforma pentru Egalitate de Gen	Se recomandă autorilor proiectului de lege de a recunoaște expres că și alte persoane în afară de femei pot suferi de violență în bază de gen și de a prescrie expres că noțiunea de victimă - adult și victimă - copil se aplică tuturor persoanelor indiferent de sex sau gen.	Nu se acceptă.	La moment Legea include elementul de violență împotriva femeilor, nu elemente de violență indiferent de gen, or genul implică roluri sociale pe care și le asumă persoana sau cu care se identifică.

7.		<p>„femicid - cea mai gravă formă de violență împotriva femeilor, care presupune comiterea infracțiunii de omor intenționat sau vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care a provocat decesul unei femei, din motive de prejudecată în bază de gen;”</p>	<p>Guvernul RM</p>	<p>La Art. I punctul 2, autoarea proiectului de lege definește noțiunea de „femicid” ca fiind cea mai gravă formă de violență împotriva femeilor, care implică săvârșirea infracțiunii de omor intenționat sau vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, rezultând în decesul unei femei, din motive de prejudecată în bază de gen. Analiza comparativă a legislației statelor membre ale Uniunii Europene și a altor state arată că nu există o definiție standardizată a noțiunii de „femicid”. Conceptul general de „femicid” se referă la uciderea unei femei sau a unei fete din cauza genului său. Declarația de la Viena a Organizației Națiunilor Unite privind femucidul din anul 2013 a fost prima care a identificat diferite tipuri de „femicid”, cum ar fi: uciderea femeilor ca urmare a violenței partenerului intim; tortura și uciderea misogină a femeilor; uciderea femeilor și a fetelor în numele onoarei; uciderea țintită a femeilor și a fetelor în contextul conflictului armat; uciderea femeilor din cauza zestrei;</p>	<p>Se acceptă parțial</p>	<p>după noțiunea „violență împotriva femeilor” se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins:</p> <p>„femicid – act de violență împotriva femeilor, inclusiv fetelor, care presupune decesul victimei, ca urmare a infracțiunii de omor intenționat, ori a infracțiunii de vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății ori a infracțiunii de violență în familie, sau sinuciderea victimei, ca urmare a determinării sau înlesnirii acesteia ori ca urmare a violenței în familie, comise din motive de prejudecată bazate pe gen;”</p>
----	--	---	---------------------------	---	----------------------------------	---

				<p>uciderea femeilor și a fetelor din cauza orientării lor sexuale și a identității de gen; uciderea femeilor și a fetelor aborigene și indigene din cauza genului lor; infanticidul feminin și fetucidul selectiv bazat pe gen; decesele legate de mutilarea genitală; acuzații de vrăjitorie; alte tipuri de femicid legate de bande, crimă organizată, traficanti de droguri, trafic de persoane și proliferarea armelor de calibru mic.</p> <p>Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 nu conține o definiție a femicidului. Ca urmare a examinării definiției stabilite în proiectul de legii, „femicidul” poate intra sub incidența altor prevederi ale legii penale, cum ar fi: art. 145 alin. (2) lit. l) și art. 151 alin. (4), cu precizarea reținerii în partea motivatoare a actului aplicativ al circumstanței agravante de la alin. (2) lit. i).</p> <p>În contextul celor citate, se propune formularea noțiunii „femicid” după cum urmează: „femicid – cea mai gravă formă de violență împotriva femeilor și fetelor, care presupune decesul ca urmare a infracțiunilor de omor intenționat, vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a</p>		
--	--	--	--	---	--	--

				sănătății ori violență în familie, ori suicidul ca urmare a determinării, înlesnirii sau violenței în familie, comise din motive de prejudecată în bază de sex sau gen”.		
8.		„femicid - cea mai gravă formă de violență împotriva femeilor, care presupune comiterea infracțiunii de omor intenționat sau vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care a provocat decesul unei femei, din motive de prejudecată în baza de gen;”	Direcția Generală Juridică	La Art. I din proiect: 1) Pct. 2 propune modificarea art. 2 prin introducerea mai multor noțiuni noi. Cu privire la noțiunea de „femicid”, caracterizată drept cea mai gravă formă de violență împotriva femeilor, care presupune comiterea infracțiunii de omor intenționat sau vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, relevăm că ab initio, actele instituțiilor europene operează cu termenul de „femicid” (Directiva (UE) 2024/1385 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024 privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, Rezoluția Parlamentului European din 11 octombrie 2007 privind asasinarea femeilor, (femicidul) în Mexic și America Centrală și rolul Uniunii Europene în combaterea acestui fenomen (2007/2025(INI)) , Raportul Comisiei pentru drepturile femeii și egalitatea între sexe	Se acceptă parțial	

din Parlamentul European din a. 2007 privind uciderea femeilor (femicidul) în America Centrală și în Mexic și rolul Uniunii Europene în combaterea acestui fenomen).

Este de menționat că, termenul de „femicid” se bazează pe definiția juridică a violenței împotriva femeilor stabilită în art. 1 din Convenția de la Belem do Para: „În sensul prezentei convenții, prin violență împotriva femeii se înțelege orice act sau comportament fondat pe condiția femeii care cauzează deces, prejudicii sau suferințe fizice, sexuale sau psihice femeii, atât în viața publică, cât și în viața privată”.

Din acest considerent, atragem atenția asupra prevederilor consemnate la art. 54 alin.(1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care stabilește că, terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația UE și în alte instrumente internaționale la care Republica este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi.

Totodată, reținem că atât Legea nr. 45/2007, cât și

proiectul nu operează cu noțiunea respectivă. Din acest considerent, ținând cont de scopul proiectului și argumentele prezentate de autoare în Nota informativă alăturată proiectului, recomandăm completarea proiectului cu prevederi ce țin de prevenirea și combaterea femicidului, de cooperare între autorități în partea ce ține de informare în vederea acordării suportului necesar de servicii pentru reabilitarea victimei și a reprezentanților acesteia, după caz (ex. omorul intenționat pe bază de gen al femeii), precum și realizarea programelor de corecție specială pentru deținuții condamnați pentru infracțiunile cuprinse în noțiunea de femicid.

Adițional, constatăm că în Nota informativă alăturată proiectului, la compartimentul 2 sunt prezentate exemple din unele țări din Uniunea Europeană care au incriminat separat în Codul penal componenta de infracțiune de femicid (Malta, Macedonia de Nord, Croația din 2024). În cazul Republicii Moldova, apare întrebarea dacă acțiunile social-periculoase descrise în noțiune își vor găsi reglementare separată în Codul penal al Republicii

				Moldova nr. 985/2002, sau art. 145 "Omorul intenționat" și art. 151 "Vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății" din Cod, vor fi completate cu prevederi noi.		
9.			Marina Morozova Deputată	1) La articolul 2: Noțiunea de „femicid” să fie prezentată în următoarea redacție: „femicid – act de violență împotriva femeilor, inclusiv și fetelor, care presupune decesul victimei ca urmare a infracțiunii de omor intenționat, ori a infracțiunii de vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, sinuciderea victimei ca urmare a determinării sau înlesnirii acesteia ori ca urmare a violenței, comise din motive de prejudecată bazate pe gen;”	Se acceptă parțial	
10.		„femicid - cea mai gravă formă de violență împotriva femeilor, care presupune comiterea infracțiunii de omor intenționat sau vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care a provocat decesul unei femei, din	Centrul de Analiza și Prevenire a Corupției (CAPC)	Legislația penală (art. 145 "Omorul intenționat" și art. 151 "Vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății" din Codul penal al RM) nu conține reglementări speciale referitoare la femucid, iar lipsa acestora va lăsa noile reglementări fără impact juridic practic	Nu se acceptă	

		<p>motive de prejudecată în bază de gen;”</p> <p>„violență psihologică – provocarea suferinței psihice și/sau stării de tensiune, după caz, inclusiv utilizând tehnologia informațională și/sau comunicațiile electronice, în scop de impunere a voinței ori a controlului personal, prin ofensă, luare în derâdere, înjurare, insultare, poreclire; șantajare; neglijare; privare de acces la informație; distrugere demonstrativă a obiectelor; implicare în viața personală; accese de gelozie; izolare prin detenție, inclusiv în locuința familială; izolarea de prieteni, de comunitate, interzicerea contactelor cu alți membri ai familiei, inclusiv</p>				
11.			<p>Guvernul RM</p>	<p>Astfel, se propune redefinirea noțiunii de „violență psihologică” după cum urmează:</p> <p>„violență psihologică – provocarea suferinței psihice și/sau stării de tensiune, impunerea voinței ori a controlului personal, intimidare, inclusiv prin utilizarea tehnologiei informaționale și/sau a comunicațiilor electronice, prin acte de: injurie; luare în derâdere; poreclire; șantajare; privare de acces la informație; distrugere demonstrativă a obiectelor; implicare în viața personală; accese de gelozie; izolare prin detenție, inclusiv în locuința familială; izolarea de prieteni, de comunitate; interzicerea contactelor cu alți membri ai familiei, inclusiv impedimente de întrevederi între părinți și copii; interzicerea, împiedicarea sau controlul accesului la rețele de socializare; interzicere și/sau crearea de impedimente în realizarea profesională ori în realizarea programului de învățământ; amenințări cu moartea ori cu vătămarea integrității corporale; amenințări cu răspândirea neconsimțită a informațiilor</p>	<p>Se acceptă parțial</p>	<p>„violență psihologică – provocarea suferinței psihice și/sau stării de tensiune, impunerea voinței ori a controlului personal, intimidare, inclusiv prin utilizarea tehnologiei informaționale și/sau a comunicațiilor electronice, prin acte de: injurie; luare în derâdere; poreclire; șantajare; privare de acces la informație; distrugere demonstrativă a obiectelor; implicare în viața personală; accese de gelozie; izolare prin detenție, inclusiv în locuința familială; izolarea de prieteni, de comunitate; interzicerea contactelor cu alți membri ai familiei, inclusiv impedimente de întrevederi între părinți și copii; interzicerea, împiedicarea sau controlul accesului la rețele de socializare; interzicere și/sau crearea de impedimente în realizarea profesională ori în realizarea programului de învățământ; amenințări cu moartea ori cu</p>

		<p>impedimente de întrevăderi între părinți și copii; interzicerea/împiedicarea accesului la rețele de socializare; interzicere și/sau crearea a impedimentelor în realizarea profesională ori în realizarea programului de învățământ; intimidare prin amenințări cu moartea ori cu vătămarea integrității corporale, percepută de victimă cu pericol de realizare; insultare în public; intimidare prin amenințări cu răspândirea neconsimțită a informațiilor despre viața intimă, privată și de familie a victimei, incluzând imagini și înregistrări cu conținut abuziv; persecutarea; incitare la sinucidere sau autovătămăre; deposedare de acte</p>		<p>despre viața intimă, privată și de familie; persecutare; deposedare de acte de identitate; afișare ostentativă a armelor sau lovire a animalelor domestice, alte acțiuni cu efect similar;”;</p>		<p>vătămarea integrității corporale; amenințări cu răspândirea neconsimțită a informațiilor despre viața intimă, privată și de familie; persecutare; deposedare de acte de identitate; afișare ostentativă a armelor sau lovire a animalelor domestice, alte acțiuni cu efect similar;”;</p>
--	--	---	--	---	--	--

		de identitate; controlul neconsimțit al conturilor bancare și a activităților financiare prin internet banking; utilizarea cardurilor bancare fără permisiune; afișare ostentativă a armelor sau lovire a animalelor domestice, alte acțiuni cu efect similar;”.				
12.		„violență psihologică – provocarea suferinței psihice și/sau stării de tensiune, după caz, inclusiv utilizând tehnologia informațională și/sau comunicațiile electronice, în scop de impunere a voinței ori a controlului personal, prin ofensă, luare în derâdere, înjurare, insultare, poreclire; șantajare; neglijare; privare de acces la informație; distrugere demonstrativă a	Direcția Generală Juridică	la Pct. 2 se propune noi redacții pentru noțiunile ”victimă-adult”, ”victimă-copil” și ”violență psihologică”, însă în alineatul doi nu se menționează despre noua redacție a noțiunii ”violență psihologică”. Consecvent, în noțiunea „violență psihologică” se utilizează sintagma „program de învățământ”. În situația de referință, menționăm că Codul educației nr. 152/2014 operează cu noțiunile de: program de studii și program de formare profesională. Din acest motiv, sugerăm ca expresia „programului de învățământ” să fie substituită cu formula „programul de studii/programul de formare profesională”, fapt care va asigura respectarea cerințelor terminologice prevăzute la	Se acceptă cu varianta propusă de Guvern	„violența psihologică – provocarea suferinței psihice și/sau stării de tensiune, impunerea voinței ori a controlului personal, intimidare, inclusiv prin utilizarea tehnologiei informaționale și/sau a comunicațiilor electronice, prin acte de: injurie; luare în derâdere; poreclire; șantajare; privare de acces la informație; distrugere demonstrativă a obiectelor; implicare în viața personală; accese de gelozie; izolare prin detenție, inclusiv în locuința familială; izolarea de prieteni, de comunitate; interzicerea contactelor cu alți membri ai familiei,

		<p>obiectelor; implicare în viața personală; accese de gelozie; izolare prin detenție, inclusiv în locuința familială; izolarea de prieteni, de comunitate, interzicerea contactelor cu alți membri ai familiei, inclusiv impedimente de întrevederi între părinți și copii; interzicerea/împiedicarea accesului la rețele de socializare; interzicere și/sau crearea a impedimentelor în realizarea profesională ori în realizarea programului de învățământ; intimidare prin amenințări cu moartea ori cu vătămarea integrității corporale, percepută de victimă cu pericol de realizare; insultare în public; intimidare prin amenințări cu răspândirea</p>	<p>art. 54 alin.(1) lit. c) din Legea nr. 100/2017.</p>		<p>inclusiv impedimente de întrevederi între părinți și copii; interzicerea, împiedicarea sau controlul accesului la rețele de socializare; interzicere și/sau crearea de impedimente în realizarea profesională ori în realizarea programului de studii/programului de formare profesională; amenințări cu moartea ori cu vătămarea integrității corporale; amenințări cu răspândirea neconsimțită a informațiilor despre viața intimă, privată și de familie; persecutare; deposedare de acte de identitate; afișare ostentativă a armelor sau lovire a animalelor domestice, alte acțiuni cu efect similar;”;</p>
--	--	--	---	--	--

		<p>neconsimțită a informațiilor despre viața intimă, privată și de familie a victimei, incluzând imagini și înregistrări cu conținut abuziv; persecutarea; incitare la sinucidere sau autovătămare; deposedare de acte de identitate; controlul neconsimțit al conturilor bancare și a activităților financiare prin internet banking; utilizarea cardurilor bancare fără permisiune; afișare ostentativă a armelor sau lovire a animalelor domestice, alte acțiuni cu efect similar;”.</p>				
13.		<p>„violență psihologică – provocarea suferinței psihice și/sau stării de tensiune, după caz, inclusiv utilizând tehnologia informațională și/sau comunicațiile electronice, în scop</p>	<p>Centrul de Drept CDF)</p>	<p>Noțiunea de „violență psihologică” vor avea următorul cuprins:</p> <p>violență psihologică – provocarea suferinței psihice și/sau stării de tensiune, după caz, inclusiv utilizând tehnologia informațională și/sau comunicațiile electronice, în scop de impunere a voinței ori</p>	<p>Nu se acceptă</p>	

		<p>de impunere a voinței ori a controlului personal, prin ofensă, luare în derâdere, înjurare, insultare, poreclire; șantajare; neglijare; privare de acces la informație; distrugere demonstrativă a obiectelor; implicare în viața personală; accese de gelozie; izolare prin detenție, inclusiv în locuința familială; izolarea de prieteni, de comunitate, interzicerea contactelor cu alți membri ai familiei, inclusiv impedimente de întâlniri între părinți și copii; interzicerea/impedimentarea accesului la rețele de socializare; interzicere și/sau creare a impedimentelor în realizarea profesională ori în realizarea programului de învățământ;</p>		<p>a controlului personal, prin ofensă, luare în derâdere, înjurare, insultare, poreclire; șantajare; neglijare; privare de acces la informație; distrugere demonstrativă a obiectelor; izolare prin detenție, inclusiv în locuința familială; interzicerea contactelor cu alți membri ai familiei, inclusiv impedimente de întâlniri între părinți și copii; interzicerea/impedimentarea accesului la rețele de socializare; interzicere și/sau creare a impedimentelor în realizarea profesională ori în realizarea programului de învățământ; intimidare prin amenințări cu moartea ori cu vătămarea integrității corporale, percepută de victimă cu pericol de realizare; insultare în public; intimidare prin amenințări cu răspândirea neconsimțită a informațiilor despre viața intimă, privată și de familie a victimei, incluzând imagini și înregistrări cu conținut abuziv; persecutarea; incitare la sinucidere sau autovătămare; deposedare de acte de identitate; afișare ostentativă a armelor sau lovire a animalelor domestice, alte acțiuni cu efect similar”.</p>		
--	--	--	--	--	--	--

		<p>intimidare prin amenințări cu moartea ori cu vătămarea integrității corporale, percepută de victimă cu pericol de realizare; insultare în public; intimidare prin amenințări cu răspândirea neconsimțită a informațiilor despre viața intimă, privată și de familie a victimei, incluzând imagini și înregistrări cu conținut abuziv; persecutarea; incitare la sinucidere sau autovătămare; deposedare de acte de identitate; controlul neconsimțit al conturilor bancare și a activităților financiare prin internet banking; utilizarea cardurilor bancare fără permisiune; afișare ostentativă a armelor sau lovire a animalelor domestice, alte</p>			
--	--	---	--	--	--

		acțiuni cu efect similar;”.				
14.		violență împotriva femeilor – acte de violență bazate pe gen, care cauzează sau poate cauza femeilor o suferință fizică, sexuală sau psihologică, inclusiv amenințarea cu asemenea acte, forțarea sau privarea de libertate arbitrară, comise în sfera publică sau privată;	Guvernul RM	Se propune completarea definiției actuale a noțiunii de „violență împotriva femeilor” după cum urmează: după cuvintele „cauza femeilor o” din definiția atribuită noțiunii de „violență împotriva femeilor” se completează cu cuvintele „vătămare sau”.	Se acceptă	„violență împotriva femeilor – acte de violență bazate pe gen, care cauzează sau poate cauza femeilor o vătămare sau suferință fizică, sexuală sau psihologică, inclusiv amenințarea cu asemenea acte, forțarea sau privarea de libertate arbitrară, comise în sfera publică sau privată;
15.	Art.I pct.3	„Articolul 3. Subiecți ai violenței împotriva femeilor și a violenței în familie se introduce alineatul (1 ¹) cu următorul cuprins: ”(1 ¹) Subiecți ai violenței împotriva femeilor sunt agresorul și victima.”	Centrul de si a Analiza Prevenire Corupției (CAPC)	Propunerea de modificare din articolul 3 (“(1 ¹) Subiecți ai violenței împotriva femeilor sunt agresorul și victima.”) urmează a fi adusă în concordanță cu definiția noțiunii agresor din art.1 al Legii nr. 45/2007. În cazul în care aceste 2 noțiuni nu vor fi armonizate, legea va putea fi interpretată în sensul în care un agresor împotriva femeilor poate fi doar o persoană care a comis și acte de violență în familie.	Nu se acceptă	
16.	Art.I pct.5	Articolul 5 va avea următorul cuprins: „Articolul 5. Principiile de bază ale prevenirii și combaterii violenței împotriva	Guvernul RM	Punctul 5 urmează să fie adus în concordanță cu modificările operate în denumirea articolului prenotat. Prin urmare, după cuvintele „și combaterea” se vor introduce cuvintele	Se acceptă parțial	

		<p>femeilor și a violenței în familie</p> <p>Prevenirea și combaterea violenței în familie se efectuează pe următoarele principii:</p> <p>a) legalitatea;</p> <p>b) egalitatea și nediscriminarea;</p> <p>c) confidențialitatea;</p> <p>d) accesul la justiție;</p> <p>e) protecția și securitatea victimei;</p> <p>f) cooperarea autorităților administrației publice cu societatea civilă și cu organizațiile internaționale.</p> <p>g) respectării demnității umane;</p> <p>h) respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale;</p> <p>i) celerității.”</p>		„violenței împotriva femeilor și”.		
17.		<p>Articolul 5 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 5. Principiile de bază ale prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie</p>	<p>Direcția Generală Juridică</p>	<p>2) Pct. 5 propune o nouă redacție a art. 5, care stabilește principiile de bază ale prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie. Astfel, pentru a asigura unitatea de stil și de terminologie potrivit cerințelor consemnate la art.</p>	<p>Se acceptă parțial</p>	

		Prevenirea și combaterea violenței în familie se efectuează pe următoarele principii: a) legalitatea; b) egalitatea și nediscriminarea; c) confidențialitatea; d) accesul la justiție; e) protecția și securitatea victimei; f) cooperarea autorităților administrației publice cu societatea civilă și cu organizațiile internaționale. g) respectării demnității umane; h) respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale; i) celerității.”		63 alin.(2) din Legea nr. 100/2017, recomandăm ca textele de la literele g) și h) să deuteze cu cuvântul: „respectarea” (ex.: lit. e) protecția și securitatea victimei, lit. f) cooperarea autorităților...).		
18.		Articolul 5 va avea următorul cuprins: „Articolul 5. Principiile de bază ale prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie Prevenirea și combaterea	Centrul de al drept femeilor (CDF)	Articolul 5 va avea următorul cuprins: „Articolul 5. Principiile de bază ale prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie Prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie se	Se acceptă	Articolul 5 va avea următorul cuprins: „Articolul 5. Principiile de bază ale prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie Prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței în

		<p>violentei în familie se efectuează pe următoarele principii:</p> <p>a) legalitatea;</p> <p>b) egalitatea și nediscriminarea;</p> <p>c) confidențialitatea;</p> <p>d) accesul la justiție;</p> <p>e) protecția și securitatea victimei;</p> <p>f) cooperarea autorităților administrației publice cu societatea civilă și cu organizațiile internaționale.</p> <p>g) respectării demnității umane;</p> <p>h) respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale;</p> <p>i) celerității</p>		<p>efectuează pe următoarele principii:</p> <p>a) legalitatea;</p> <p>b) egalitatea și nediscriminarea;</p> <p>c) confidențialitatea;</p> <p>d) accesul la justiție;</p> <p>e) protecția și securitatea victimei;</p> <p>f) cooperarea autorităților administrației publice cu societatea civilă și cu organizațiile internaționale.</p> <p>g) respectării demnității umane;</p> <p>h) respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale;</p> <p>i) celerității;</p> <p>j) intersecționalității.”</p>		<p>familie se efectuează pe următoarele principii:</p> <p>a) legalitatea;</p> <p>b) egalitatea și nediscriminarea;</p> <p>c) confidențialitatea;</p> <p>d) accesul la justiție;</p> <p>e) protecția și securitatea victimei;</p> <p>f) cooperarea autorităților administrației publice cu societatea civilă și cu organizațiile internaționale.</p> <p>g) respectarea demnității umane;</p> <p>h) respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;</p> <p>i) celerității.</p> <p>j) intersecționalității”</p>
19.	Art.I, pct. 8 alin. 1²)	<p>alineatul (1²) se completează cu litera k¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„k¹) examinează cereri de la persoane fizice, persoane juridice și instituții publice, care implică colaborarea interinstituțională cu privire la</p>	Guvernul RM	<p>La punctul 8:</p> <p>Conform articolului 9 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, prin petiție se înțelege orice cerere, sesizare sau propunere adresată unei autorități publice de către o persoană fizică sau juridică. În acest context, la alineatul (1²) litera k¹), cuvântul „cereri” se va substitui cu cuvântul „petiție”.</p>	Se acceptă	<p>alineatul (1²) se completează cu litera k¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„k¹) examinează petiții de la persoane fizice, persoane juridice și instituții publice, care implică colaborarea interinstituțională cu privire la prevenirea sau combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie;”</p>

		prevenirea sau combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie;”				
20.		alineatul (1 ²) se completează cu litera k ¹) cu următorul cuprins: „k ¹) examinează cereri de la persoane fizice, persoane juridice și instituții publice, care implică colaborarea interinstituțională cu privire la prevenirea sau combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie;”	Directia Generală Juridică	<p>Pct. 8 prevede completarea alin.(1²) din art. 8 cu „lit.k¹) examinează cereri de la persoane fizice, persoane juridice și instituții publice, care implică colaborarea interinstituțională cu privire la prevenirea sau combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie.”</p> <p>În cazul în care scopul dispoziției este de a examina cereri de colaborare interinstituțională, rezidă că cererea trebuie să fie înaintată de persoane juridice de drept public, însă dacă acordul de colaborare poate fi încheiat și cu persoane fizice notorii, care pot prezenta expertize pe acest segment, cuvântul „interinstituțională” urmează a fi exclus, sau completarea cu textul „colaborare în bază de contracte cu persoane fizice și juridice de drept public sau privat”.</p> <p>Subsidiar, DGJ relevă că Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie,</p>	Nu se acceptă	

				<p>aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 926/2023 prevede la pct. 11 subpct. 7) că, Agenția are dreptul să încheie acorduri de colaborare și contracte cu persoane fizice și juridice de drept public sau privat, donatori internaționali, cu furnizorii și beneficiarii de bunuri și servicii.</p> <p>Consecvent, DGJ atestă că la alin.(2) lit. d) se propun patru modificări la o singură dispoziție. În acest sens, pentru a facilita integrarea armonioasă a modificărilor propuse lit. d) din alin.(2) al art. 8, sugerăm prezentarea normei vizate în redacție nouă.</p>		
21.	Art.I, pct. 8 alin. 2¹)	alineatul (2 ¹) litera b) după textul „mecanisme confidentiale de raportare a cazurilor de” se introduce textul „violenței împotriva femeilor și”.	Marina Morozova Deputată	Se exclude propunerea pentru modificarea literei b) de la alineatul (2 ¹)	Se acceptă	
22.	Art.I, pct. 8 alin. 6), lit. e)	litera e) după textul „efectuează lucrul de prevenire a comiterii repetate a actelor de” se introduce textul „violență împotriva femeilor și”.	Marina Morozova Deputată	Se exclude propunerea pentru modificarea literei e) de la alineatul (6).	Se acceptă	

	23. Art.I, pct. 10	<p>10. Articolul 11: la alineatul (3) după textul „autorităților abilitate cu funcții de prevenire și combatere” se introduce textul „violenței împotriva femeilor și a”.</p> <p>la alineatul (4) după textul „Victima” se introduce textul, a violenței împotriva femeilor și ”.</p> <p>la alineatul (4) după textul „Victima” se introduce textul, a violenței împotriva femeilor și ”.</p>	Direcția Generală Juridică	<p>Pct. 10 propune completarea art. 11 cu cuvintele „violenței împotriva femeilor și”. Astfel, în vederea asigurării realizării scopului proiectului, precum și în vederea corelării prevederilor proiectului, potrivit art. 3 alin.(4) lit.a) din Legea nr. 100/2017, Direcția Generală Juridică recomandă ca la art. 11 alin.(2) din Lege, după cuvintele „combatere a violenței” să fie introduse cuvintele „împotriva femeilor și a violenței”.</p>	Se acceptă	<p>„Capitolul III MECANISMUL DE SOLUȚIONARE A ACTELOR DE VIOLENȚĂ ÎMPOTRIVA FEMEILOR ȘI A VIOLENȚEI ÎN FAMILIE”.</p> <p>Articolul 11. Dreptul la protecție al victimei (1) Victimei i se garantează apărarea drepturilor și intereselor legitime. (2) Persoanele cu funcție de răspundere, alte persoane care cunosc existența unui pericol pentru viața și sănătatea unei potențiale victime trebuie să comunice acest fapt autorităților abilitate cu funcții de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor și a violenței în familie. (2¹) Victima are dreptul la asistență pentru recuperare fizică, psihologică și socială prin acțiuni speciale medicale, psihologice, juridice și sociale. Acordarea serviciilor de protecție și asistență nu este condiționată de dorința victimei de a face declarații și a participa la procese de urmărire în justiție a agresorului. Dreptul la viața privată și</p>
--	---------------------------	---	-----------------------------------	---	-------------------	--

					<p>confidențialitatea informației privind victima sînt garantate.</p> <p>(3) Autoritățile abilitate cu funcții de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor și violenței în familie sînt obligate să reacționeze prompt la orice sesizare și să informeze victimele despre drepturile lor, despre autoritățile și instituțiile cu funcții de prevenire și combatere a violenței în familie; despre tipul serviciilor și organizațiile la care se pot adresa după ajutor; despre asistența disponibilă pentru ele; unde și cum pot depune o plîngere; despre procedura ce urmează după depunerea plîngerii și rolul lor după asemenea proceduri; cum pot obține protecție; în ce măsură și în ce condiții au acces la consultanță sau asistență juridică; dacă există un pericol pentru viața sau sănătatea lor în cazul eliberării unei persoane reținute sau condamnate; dacă a fost anulată ordonanța de protecție.</p> <p>(4) Victima a violenței împotriva femeilor și</p>
--	--	--	--	--	--

						<p>violentei în familie are dreptul să ceară agresorului repararea, în condițiile legii, a prejudiciului material și moral cauzat prin actele de violență, iar statului – repararea prejudiciului material și moral ca urmare a neasigurării asistenței și protecției adecvate.</p> <p>(41) Victima a violentei împotriva femeilor și violentei în familie căreia i s-a cauzat vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății beneficiază de o compensație financiară din partea statului pentru prejudiciul cauzat prin infracțiune, în condițiile stabilite de legislație.</p> <p>(5) Victima are dreptul la asistență juridică primară și calificată gratuită conform legislației cu privire la asistența juridică garantată de stat.</p> <p>(6) Victimei i se acordă asistență medicală de instituțiile medico-sanitare în conformitate cu Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală. Examinarea corporală a victimei și perfectarea actelor de constatare</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>medico-legală a gravității vătămării integrității corporale sau a sănătății se efectuează gratuit în cazurile prevăzute de lege.</p> <p>(7) Viața privată și identitatea victimei sînt protejate. Înregistrarea, păstrarea și utilizarea datelor cu caracter personal privind victima se efectuează în conformitate cu prevederile Legii cu privire la protecția datelor cu caracter personal.</p>
24.	<p>Articolul 12¹. Eliberarea ordinului de restricție de urgență</p>	<p>(1) În caz de stabilire la locul faptei, ca urmare a evaluării riscurilor, a circumstanțelor din care rezultă o bănuială rezonabilă că au fost comise acte de violență în familie și/sau persistă un pericol iminent de repetare sau comitere a acțiunilor violente, organul de poliție este obligat să dispună imediat eliberarea ordinului de restricție de urgență în privința agresorului pentru înlăturarea situației</p>	<p>Direcția Generală Juridică</p>	<p>5) Potrivit raționamentului expus la pct.4) din aviz, DGJ sugerează completarea art. 12¹ alin.(1) din Legea nr. 45/2007 după cuvintele „acte de violență” cu cuvintele „împotriva femeilor și a violenței”.</p>	<p>Nu se acceptă</p>	

		de criză și, concomitent, întreprinde acțiunile necesare de constatare a comiterii infracțiunii de violență în familie.				
25.	Art.I pct.12	„Articolul 15 ⁴ . Mecanismul de colectare a datelor (1) Mecanismul integrat de colectare a datelor pentru crearea statisticii oficiale în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie include informația colectată prin intermediul Platformei de interoperabilitate (MConnect) din Sistemele Informaționale deținute de către organele abilitate din domeniu. (2) Informația furnizată are la bază sursele de date administrative, dezagregate după forma de violență, sex, vârsta și relația dintre victimă și	Centrul de si a Analiza Prevenire Corupției (CAPC)	CAPC propune revizuirea textului art.15/4, asigurarea concordanței depline cu Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal și actele normative în relevante în domeniu (Legislația cu privire la Procuratură, poliție, instanțele de judecată etc.). <u>Argumentare:</u> Reglementările propuse sunt imperfecte, lacunare și confuze: a) Lipsesc scopurile legitime pentru care va fi efectuată colectarea datelor (a se vedea art.11 al Convenției de la Istanbul, care prevede că datele sunt colectate de autorități pentru a studia cauzele profunde a violenței și efectele sale, frecvența și numărul de condamnări, dar și eficacitatea măsurilor întreprinse pentru a implementa dispozițiile Convenției. b) Pentru a corespunde scopului de colectare a datelor, autoritățile au obligația de a efectua cercetări și analize a motivelor care stau la baza	Nu se acceptă	

		<p>agresor, dizabilitate, localizarea geografică, tipul de violență, statutul victimei de persoană solicitantă a unei forme de protecție pe teritoriul Republicii Moldova, țării de origine a acesteia, etnie.</p> <p>(3) Datele pentru crearea statisticii oficiale în domeniu sunt colectate, înregistrate și stocate într-un Sistem Informațional, dezvoltat și deținut de către Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie.”</p>		<p>violenței contra femeilor și a violenței în familie. c) Nu se stabilește frecvența de colectare a datelor și modalitatea publicării lor. d) Nu este stabilit clar mecanismul de protecție a vieții private a persoanelor datele cărora vor fi colectate. Autoritățile trebuie să facă în așa fel încât, în cadrul utilizării datelor colectate, identificarea unei persoane anume să fie imposibilă. e) Din punct de vedere a tehnicii juridice, nu este binevenită utilizarea denumirii Platformei de interoperabilitate (MConnect), deoarece în cazul în care această denumire se modifică, se va impune și modificarea legii. f) Nu este pe deplin clar dacă organele ce se regăsesc în MConnect dispun deja de datele necesare, și anume datele deținute de IGP, Procuratură, instanțele de judecată, administrația penitenciară, serviciile sociale și cele specializate în suportul victimelor, publice sau fără scop lucrativ, datele de la spitale și serviciile de urgență. g) În ceea ce privește indicatorii relevanți utilizați la colectarea datelor, Convenția de la Istanbul utilizează, pe lângă cei propuși deja în Proiect:</p>		
--	--	--	--	--	--	--

				<p>numărul victimelor, numărul evenimentelor, numărul autorilor, faptul de a stabili dacă victima a suferit violențe anul precedent sau o perioadă din viața sa. Nu este clar de ce acești indicatori nu au fost incluși în Proiect. h) Proiectul propune ca indicatori etnia sau țara de origine a victimei. Colectarea și prelucrarea acestor tipuri de date necesită o diligență sporită, pentru a evita ca utilizarea lor să ducă la stigmatizarea unei etnii sau comunități anume.</p>		
26.		<p>„Articolul 15⁴. Mecanismul de colectare a datelor (1) Mecanismul integrat de colectare a datelor pentru crearea statisticii oficiale în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie include informația colectată prin intermediul Platformei de interoperabilitate (MConnect) din Sistemele Informaționale deținute de către</p>	<p>Platforma pentru Egalitate de Gen</p>	<p>Se propune completarea articolului 15⁴ alin. (2) cu sintagma „principiul intersecționalității și vulnerabilității victimelor” după cum urmează: „ Informația furnizată are la bază sursele de date administrative, dezagregate după principiul intersecționalității și vulnerabilității victimelor; formă de violență, tipul de violență, sex, vârsta, localizarea geografică, etnie și relația dintre victimă și agresor, dizabilitate, statutul victimei de persoană solicitantă a unei forme de protecție pe teritoriul Republicii Moldova, țării de origine a acesteia</p>	<p>Se acceptă parțial</p>	<p>(2) Informația furnizată are la bază sursele de date administrative, dezagregate după forma de violență, sex, vârsta și relația dintre victimă și agresor, dizabilitate, localizarea geografică, tipul de violență, etnie, relația dintre victimă și agresor, statutul victimei de persoană solicitantă a unei forme de protecție pe teritoriul Republicii Moldova, țării de origine a acesteia, etnie.</p>

		organele abilitate din domeniu. (2) Informația furnizată are la bază sursele de date administrative, dezagregate după forma de violență, sex, vârsta și relația dintre victimă și agresor, dizabilitate, localizarea geografică, tipul de violență, statutul victimei de persoană solicitantă a unei forme de protecție pe teritoriul Republicii Moldova, țării de origine a acesteia, etnie.				
27.	Art. II.	1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. (2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta și va asigura elaborarea actelor normative necesare pentru	Centrul de si a Analiza Prevenire Corupției (CAPC)	Conform art.56 al Legii nr.100/2017: Actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Intrarea în vigoare a normelor proiectului la data publicării în Monitorul Oficial, fără a se asigura baza normativă (modificarea legislației și a actelor normative subordonate) și tehnică necesară (crearea	Se acceptă parțial	1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 15 august 2024. 2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta și va asigura elaborarea actelor normative necesare pentru

		punerea în aplicare a acesteia.		<p>bazelor de date, asigurarea colectării datelor, asigurarea interoperabilității datelor) nu va permite aplicarea lor plenară și o anumită perioadă ar putea vicia efectele generale ale modificărilor introduse.</p> <p>CAPC propune stabilirea unei date ulterioare pentru intrarea în vigoare a noilor reglementări și stabilirea unor termene mai reduse pentru aducerea în concordanță cu noile reglementări a cadrului legislativ și normativ subsidiar.</p>		<p>punerea în aplicare a acesteia.</p>	<p>în a</p>
--	--	---------------------------------	--	---	--	--	-------------

Adrian BELII
Președintele Comisiei

Ex. Olga Ojog
Tel. 820 541
E-mail: olga.ojog@parlament.md